

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOL HUGUET, director general
ESTHER CARALPS, directora de màrqueting i comunicació
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**CAL POTENCIAR UNA RELACIÓ
MÉS DIRECTA**

Josep-Lluís
Carod-Rovira

President d'Esquerra Republicana de
Catalunya (ERC)
carod@esquerra.org

EN SÍNTESI

Amb
això no
s'hi juga

Catalunya i Portugal

Amb una reflexió sobre les relacions entre Catalunya i Portugal acaben, aquesta setmana, a Arenys de Mar, els nombrosos actes amb què aquest municipi commemora el traspàs de Fèlix Cucurull, ja fa deu anys. Poeta, narrador i articulista, conegut com a historiador del nacionalisme català, és menys sabuda la seva passió per Portugal, país on residí una temporada i on fou apreciat, llegit i respectat, amb tota la seva obra literària traduïda al portuguès, hi rebé distincions diverses i, al Brasil, el declararen personalitat cultural de l'any. El 1966 guanyà el premi Yxart d'assaig, justament amb *Dos pobles ibèrics. Portugal i Catalunya*, on estudia les relacions entre els dos països que ocupen les façanes atlàntica i mediterrània de la mateixa Península.

L'INTERÈS CATALÀ PER AQUELL PAÍS JA VE DE LLUNY, tot i que es tracti d'una tradició minoritària, barrejada sovint amb un cert iberisme difús. El mateix Joan Maragall, autor d'un *Himne ibèric* (1906), favorable a una entesa entre les nacions peninsulars, reconeixia, això no obstant, que "nosaltres, amb els portuguesos, gairebé no ens coneixem". Un segle després l'afirmació continua sent, malauradament, força vigent. Però el lusòfil més destacat que ha donat el país, el veritable precursor, va ser I. Ribera i Rovira. Divulgador de cada país i la seva cultura, a les dues ribes de la Península, fundà un casal català a Lisboa i hi creà un curs de català, mentre divulgava a Barcelona la llengua portuguesa, l'art, la literatura i hi organitzava viatges col·lectius de portuguesos per conèixer el país. Autor del primer llibre editat en català a Portugal, el 1901, a ell es deu també que, quatre anys més tard, aparegués el primer llibre en portuguès a Catalunya.

MÉS DESCONEGUT, JULI NAVARRO ÉS L'AUTOR de *Catalunha e as nacionalidades ibéricas*, volum de 643 pàgines, aparegut a Lisboa el 1908. El mateix Gaziel escriví *Portugal enfora* (1952), formant part d'una trilogia ibèrica, i M. Dolç i G. Colom traduïren *Os Lusíadas* (1964) al català, mentre que Ll. Vidal i S. Albertí han divulgat i editat la literatura d'aquell país. El pont més recent, però, ha estat el portuguès Manuel de Seabra, promotor el 1952 del *Missatge dels escriptors catalans als escriptors portuguesos* i, d'aleshores ençà, traductor entre les dues llengües d'alguns dels noms més destacats de les lletres respectives. Avui, F. Pessoa és un autor d'accés fàcil, a les nostres llibreries, en català. El gran escriptor, icona de la Lisboa actual, havia arribat a escriure que "Catalunya és una nació (...). No és cap pseudonació com ara Bèlgica o Suïssa..."

ABANS D'ELL, PERÒ, AUGUSTO CASIMIRO HAVIA publicat, a Porto, el llarg poema *A Catalunha* (1914). I el mateix Teixeira de Pascoas, invitat per l'IEC, va visitar el nostre país el 1918, hi impartí conferències i assistí a la inauguració de l'emblemàtica biblioteca popular de Valls, creada per la Mancomunitat. Ben relacionat amb els intel·lectuals catalans de l'època, reivindicava una aliança catalano-portuguesa i escrivia: "La parau-la Catalunya té per a l'oida portuguesa una entonació fraterna que ve de lluny... de 1640. La història agermana els dos pobles". La mateixa

CARME PERIS

"Hem de trobar complicitats tàctiques i estratègiques, en l'àmbit empresarial i també de projecció exterior, de dues llengües i cultures tan properes, per la fonètica i pels sentiments"

data ens uneix, doncs, en la nostra dissort, en la seva victòria, davant la mateixa adversitat.

PERÒ, TOT AIXÒ, JA ÉS HISTÒRIA, I AVUI CATALUNYA és el principal proveïdor i el primer inversor peninsular a Portugal. Les exportacions catalanes al país atlàntic són superiors a les britàniques o bé les italianes. Gairebé un terç de la inversió procedent de l'Estat espanyol procedeix d'aquí i som nosaltres la tercera destinació peninsular dels productes portuguesos, molt a prop de Madrid i Galícia. Paradoxalment, la nació més allunyada de la Península, geogràficament, n'és la més pròxima, econòmicament. La Fundació Catalunya-Portugal treballa, d'uns anys ençà, per tal de fer més fluida la connexió entre uns i altres, particularment en el terreny econòmic, si bé no exclusivament.

PER AIXÒ EL FUTUR DE CATALUNYA HA d'interessar Portugal i aquest país a nosaltres, estant com està ben comunicat per avió, amb vols diaris i ràpids entre les dues capitals, no pas per companyies espanyoles. No podem renunciar a tenir-hi una relació directa, sense mitjancers, ni sense tants obstacles burocràtics com ara, sobretot per a l'activitat empresarial. Ens interessa per motius econòmics, polítics i culturals, perquè podem arribar a tenir objectius comuns per compartir i problemes molt similars per resoldre, a cops exactament amb el mateix origen... Encara avui, algun cop, Espanya es comporta amb Portugal amb una arrogància despectiva, pròpia de qui mai no ha paït que un tros de la Península, des de 1640, campí pel seu compte, de forma independent.

UNA PENÍNSULA QUE NOMÉS GIRI A L'ENTORN de les conveniències de Madrid i de l'Espanya castellana no ens interessa a cap dels dos països. Aquest ja no pot ser l'únic pol que ho monopolitzi tot i cal construir un espai peninsular multipolar, amb Lisboa i Madrid i Barcelona i Bilbao... Certes realitats contemporànies ja no coneixen fronteres i, per tant, no té sentit que es decideixi sols de Madrid estant. Uns i altres hem viscut molt de temps d'esquena a Espanya, però també entre nosaltres mateixos. Ells tenen via directa a grans mercats com el Brasil i les antigues colònies africanes i nosaltres al Mediterrani i l'est europeu. Hem de trobar complicitats tàctiques i estratègiques, en l'àmbit empresarial i també de projecció exterior, de dues llengües i cultures tan properes, per la fonètica i pels sentiments.

Marçal
Sintes

A la premsa d'ahir hi apareixia una foto que feia posar els pèls del clatell de punta.

Parlo del retrat de la manifestació dels pilots del sindicat SEPLA, que va tenir lloc dilluns a la terminal 4 de l'aeroport de Barajas. I no és que em faci res que els milionaris es manifestin —component una escena com de convenció de caps de planta d'El Corte Inglés—, només faltaria, sinó que el que m'impresiona realment és el motiu de la protesta. En aquesta ocasió els pilots no reclamen ni millors horaris ni més diners, sinó més seguretat als avions. Segons ells, la cursa entre companyies per oferir preus cada cop més barats està provocant que s'estalvi més del compte a l'hora de garantir que els aparells estan en perfectes condicions i, per tant, reclamen que el ministeri de Foment intervingui en l'assumpte. Pot ser, naturalment, que la protesta amagui interessos no confessats o espuris, però m'estranyaria una mica: ningú no frivolitza amb la seva integritat física. Tampoc a nosaltres no ens convé fer-hi broma. Com recordava una de les pancartes que es van exhibir dilluns a Barajas, "*Our safety is also yours*", que més o menys vol dir que si l'avió s'estavella, també s'estavellen (o ens estavellem) els passatgers. Per tant, alerta. Parem atenció i no actuem com aquells metges d'Alcorcón que van ingressar a psiquiatria un home al qual li costava orinar i les cames li feien figa. L'home, que va morir al cap d'uns dies, no patia cap trastorn mental sinó que els símptomes els produïa un tumor d'elefant que li havia crescut en un ronyó, com l'autòpsia es va encarregar de demostrar.

m.sintes@hotmail.com